

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15017880	CPI Plurilingüe de Fonte-Díaz	Touro	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Lingua galega e literatura	2º ESO	4	140

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	6
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	8
4.1. Concrecións metodolóxicas	36
4.2. Materiais e recursos didácticos	37
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	38
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	38
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	39
6. Medidas de atención á diversidade	40
7.1. Concreción dos elementos transversais	42
7.2. Actividades complementarias	43
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	43
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	45
9. Outros apartados	45

1. Introducción

Como noutros cursos, toca pensar para 2º da ESO o que poden ser estes meses de docencia. Todo isto semella aínda máis complicado en momentos nos que neste departamento nos sentimos desbordados e non o suficientemente acompañados pola Administración. Precisamos máis apoio para poder levar a cabo o que aquí planificamos e soñamos. De non telo, de pouco servirán os afáns. A diversidade precisa de moitas mans e olladas. Se non existen, ficarán só os nomes. Por iso, á hora de encetar este camiño, reclamamos esas mans e eses ollos cos que acompañar aquel alumnado que máis o precisa. Os papeis terman dos desexos, pero no día a día estes constrúense con medios.

En 2º da ESO contamos este ano con 23 alumnas e alumnos, que na materia de Lingua e Literatura Galega dividimos en dous grupos de 12 e 11 alumnos. Alén diso, este curso académico a nosa materia ten un total de 4 horas lectivas semanais, tal e como se decidiu no centro, do mesmo xeito que castelán ten esas horas lectivas en 1º da ESO. Deixamos constancia diso ao marcar as horas nesta aplicación. Grazas á nosa experiencia do ano anterior con este grupo e ao traballo do Equipo de Orientación, neste comezo de curso xa coñecemos parte das necesidades especiais do alumnado, principalmente coa chegada de alumnado novo, o que non debe facer que tiremos conclusións prematuras, pero pode axudar a dar unha atención temperá ás necesidades que vaian xurdindo. O alumnado novo de 2º da ESO descoñece o galego e o castelán, polo que en parte das horas da nosa materia asistirá a unha clase de adquisición de linguas.

Como indicamos no resto dos cursos, o CPI de Fonte Díaz está formado por rapazas e rapaces maioritariamente galego falantes. Alén diso, o seu dominio da oralidade no idioma propio e da cultura campesiña é amplo, pero cada vez menor. Á parte, entre a cativada xa comeza a estar presente o castelán como lingua materna, cousa que ata hai uns anos non acontecía. Do mesmo xeito, a perda de sinais identitarios como a microtoponimia ou mesmo os referentes campesiños está dando lugar a unha realidade híbrida na que a lingua toma uns novos referentes nun proceso acelerado de cambio. En lingua galega e literatura toca, polo tanto, afianzar actitudes e aqueles aspectos do currículo que poñan freo ás carencias que imos notando. Todo isto non debe facernos esquecer o uso ético da linguaxe para poñer as palabras ao servizo da convivencia democrática, da resolución dialogada dos conflitos e da construción de vínculos persoais e sociais baseados no respecto e na igualdade. Alén diso, a nosa materia ha contribuír ao desenvolvemento de todas as competencias recollidas no perfil de saída do alumnado ao remate do ensino básico. Como é lóxico, en 2º da ESO estes obxectivos supoñen unha progresión respecto dos formulados en 1º da ESO e han buscar maior autonomía do alumnado.

O currículo da materia de Lingua Galega e Literatura de ESO establece, ademais de obxectivos, os criterios de avaliación e os contidos que se deben abordar no nivel. Aparecen distribuídos en catro bloques:

O primeiro bloque, «As linguas e os seus falantes» incide no recoñecemento da diversidade lingüística do alumnado, de Galicia, de España e do mundo, en especial do ámbito lusófono. O segundo bloque, «Comunicación», integra os contidos implicados na comunicación oral e escrita e na alfabetización mediática e informacional. O terceiro bloque, «Educación literaria», recolle as experiencias e os contidos necesarios para consolidar o hábito lector, conformar a propia identidade lectora e desenvolver habilidades de interpretación de textos literarios. O cuarto bloque, «Reflexión sobre a lingua», propón a construción guiada de conclusións sobre o sistema lingüístico usando unha metalinguaxe específica.

O desenvolvemento desta programación require prestar especial atención á avaliación inicial, que celebramos hai unhas semanas. A partir dos datos obtidos afianzamos a idea de manter os dous grupos divididos e manter a ACS a un alumno do grupo. Ademais, a partir dela optamos por algúns instrumentos de axuda á diversidade e sabemos o lugar dende o que partimos. Do mesmo xeito, ao logo do curso iremos valorando o grao de desenvolvemento do aquí programado.

Por outra banda, no CPI de Fonte Díaz celebramos o "Ano do bosque", polo que procuraremos adaptar actividades a esta temática, dende o vocabulario a parte das lecturas seleccionadas. O bosque ha servir como fío que nos permita ir mellorando as competencias e traballarmos o currículo. Por iso, nesta programación didáctica de 2º de ESO, os catro bloques concréntanse en nove unidades didácticas nomeadas con nomes referidos a aspectos do bosque.

Ademais, temos claro que, de novo, un aspecto definatorio do curso será a celebración do Día das Letras Galegas. Para o ano 2023 a RAG elixiu a Luísa Villalta, poeta que morreu moi nova e supón o afianzamento de novas linguaxes e olladas na literatura galega. A súa figura ha servir para tratar os novos camiños e tamén o valor da creatividade e das artes, alicerces dende os que se achegar a un mundo multicultural e diverso. Temos a seguridade de que as actividades que propoña o EDL Movealingua do noso CPI serán acaídas e motivadoras para a rapazada de 2º da ESO. Alén de todo o anterior, quixeramos facer notar que a programación da materia de Lingua Galega e Literatura deste curso inclúe nocións básicas de lingua portuguesa. Isto atópase en liña coa Lei Valentín Paz Andrade, Lei 1/2014, do 24 de marzo, para o aproveitamento da lingua portuguesa e vínculos coa lusofonía, e coas directrices da Unión Europea relativas ao coñecemento das variedades lingüísticas próximas con vínculos históricos e estruturais, algo que acontece co galego e o portugués. Para procurarmos todo isto, tentaremos establecer algún tipo de intercambio

virtual cun centro de ensino do Ceará, Brasil. A escolla da variedade brasileira ten que ver non só coa mellor intercomprensión desta co galego, senón tamén coa fortuna de ter alumnado no centro que ten esta lingua como materna, o que supón unha oportunidade para toda a comunidade educativa.

Como no resto dos cursos, consideramos que é un labor importante fomentar dende esta materia o gusto pola lectura. Á parte disto, estimámola coma unha das bases para ir construíndo todas as competencias. Posuímos, na LIX da literatura galega, un número de obras de altísima calidade, alén de traducións doutros sistemas literarios, polo que se proporá unha listaxe de libros por trimestre. Nos libros de lectura abordaranse temáticas diferenciadas e tamén tentaremos que inclúan varios xéneros literarios.

Comecemos logo.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Describir e apreciar a diversidade lingüística do mundo a partir do recoñecemento das linguas do alumnado e a realidade plurilingüe e pluricultural da Península Ibérica, analizando a orixe e o desenvolvemento sociohistórico das súas linguas (e, máis concretamente, a do portugués, catalán e éuscaro), e as características das principais variedades dialectais do galego, para favorecer a reflexión interlingüística, combater os estereotipos e prexuízos e valorar a devandita diversidade como fonte de riqueza cultural.	1-5	2-3				1-2		1-3
OBX2 - Comprender e interpretar textos orais e multimodais recollendo o sentido xeral e a información máis relevante, identificando o punto de vista e a intención do emisor e valorando a súa fiabilidade, a súa forma e o seu contido, para construír coñecemento, formar opinión e ampliar as posibilidades de gozo e de lecer.	2	2	1	2-3	4	3		
OBX3 - Producir textos orais e multimodais con coherencia e fluidez e co rexistro adecuado, atendendo ás convencións propias dos diferentes xéneros discursivos, e participar en interaccións orais con actitude cooperativa e respectuosa, tanto para construír coñecemento e establecer vínculos persoais como para intervir de maneira activa e informada en diferentes contextos sociais.	1-3-5	2	1	2-3		2	1	
OBX4 - Comprender, interpretar e valorar textos escritos, con sentido crítico e diferentes propósitos de lectura recoñecendo o sentido global e as ideas principais e secundarias, identificando a intención do emisor, reflexionando sobre o contido e a forma e avaliando a súa calidade e fiabilidade para dar resposta ás necesidades e aos intereses comunicativos diversos e para construír coñecemento.	2-3-5	2	4	1	4	3		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Producir textos escritos e multimodais coherentes, cohesionados, adecuados e correctos atendendo ás convencións propias do xénero discursivo elixido, para construír coñecemento e para dar resposta de maneira informada, eficaz e creativa a demandas comunicativas concretas.	1-3-5		1	2-3	5	2		
OBX6 - Seleccionar e contrastar información procedente de diferentes fontes de maneira progresivamente autónoma, avaliando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e evitando os riscos de manipulación e desinformación, e integrala e transformala en coñecemento para comunicala desde un punto de vista crítico e persoal e, ao mesmo tempo, respectuoso coa propiedade intelectual.	3			1-2-3-4	4	2	3	
OBX7 - Seleccionar e ler de maneira autónoma obras diversas como fonte de pracer e coñecemento, configurando un itinerario lector que evolucione en canto á diversidade, complexidade e calidade das obras e compartir experiencias de lectura para construír a propia identidade lectora e para gozar da dimensión social da lectura.	1-4			3	1			1-2-3
OBX8 - Ler, interpretar e valorar obras ou fragmentos literarios do patrimonio galego, portugués e universal, utilizando unha metalinguaxe específica e mobilizando a experiencia biográfica e os coñecementos literarios e culturais que permitan establecer vínculos entre textos diversos e con outras manifestacións artísticas, para conformar un mapa cultural, ampliar as posibilidades de gozo da literatura e crear textos de intención literaria.	1-4					1		1-2-3-4
OBX9 - Mobilizar o coñecemento sobre a estrutura da lingua e os seus usos e reflexionar de maneira progresivamente autónoma sobre as eleccións lingüísticas e discursivas, coa terminoloxía axeitada, para desenvolver a conciencia lingüística, aumentar o repertorio comunicativo e mellorar as destrezas tanto de produción oral e escrita coma de recepción crítica.	1-2	2	1-2		5			
OBX10 - Pór as propias prácticas comunicativas ao servizo da convivencia democrática, da resolución dialogada dos conflitos e da igualdade de dereitos de todas as persoas, utilizando unha linguaxe non discriminatoria e desterrando os abusos a través da palabra para favorecer un uso non só eficaz, senón tamén ético e democrático, da linguaxe.	1-5	3		3	3	1-2-3		

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Unha paisaxe de cine	Na primeira unidade do curso pártese dunha situación de aprendizaxe, relacionada coas películas. Incídese na importancia da diversidade da lingua como vehículo para compartir gustos, intereses e emocións, para comprender mellor o contorno e para integrar e crear. O valor da lingua na comunicación nos seus diferentes soportes e a reflexión sobre os seus aspectos formais e estruturais articulan as aprendizaxes e as prácticas neste ámbito. Escribir un guión cinematográfico por parte do alumnado será un exercicio que facilitará o uso das diferentes linguas.	10	14	X		
2	A nosa fraga	A unidade céntrase na importancia da comunicación dentro do lugar onde vivimos ou de onde somos, xa que a lingua é un dos elementos que constitúen a nosa identidade individual e colectiva. Ese sentido de pertenza a un contorno está tan integrado que, en ocasións, diluímos o seu valor na normalidade da rutina diaria. Os estudantes elaborarán un calendario biográfico con doce personalidades galegas. A situación aborda, desde esta perspectiva, a importancia da diversidade da linguaxe e as linguas, a reflexión sobre a lingua e os seus falantes, e as diferenzas entre sentidos e relación co significado das palabras.	10	13	X		
3	Un milleiro de rechouchíos no bosque	Formúlase nesta unidade unha reflexión sobre a importancia de falar e en escoitar as razóns da outra persoa e expoñer as súas propias cunha actitude aberta á comprensión, o que permitirá chegar a acordos. Co obxectivo de utilizar correctamente a linguaxe formúlase realizar unha videoguía con técnicas de expresión. Abórdase tamén a solidariedade, relacionándoa co valor do uso da linguaxe de forma correcta. Escribirán e recitarán un pregón para as festas. Farase un observatorio e analizarase o plurilingüismo e as linguas maioritarias, destacando a reflexión sobre o uso das linguas de España e prestando especial atención ao relacionado co galego e a súa	13	20	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	Un milleiro de rechouchíos no bosque	relación co lusófono. Reflexionárase sobre o plurilingüismo ou convivencia de dúas ou máis linguas nun territorio e o monolingüismo ou uso dunha única lingua.	13	20	X		
4	Os misterios das árbores	Nesta unidade, o alumnado vai enfrontarse ao desafío de coñecerse a si mesmo. A situación de aprendizaxe proporciona un vehículo para que o alumnado poida traballar a narración e a descrición, os complementos e as súas clases, a importancia de escribir un diario, etc. Os alumnos realizarán un cuestionario de autoconhecimento, que servirá de punto de partida para a reflexión.	10	14		X	
5	Hai flores de mil cores	Nesta unidade páttese da análise da realidade e a diversidade, incidindo sobre a importancia da tolerancia. Debaterase sobre que, a través dos medios de comunicación ou no contorno inmediato, cada día asistimos ás máis diversas manifestacións de violencia, discriminación, desigualdade... Sinalárase que está nas nosas mans implicarnos e actuar, en lugar de sentir impotencia ou silenciosa indignación. Os alumnos realizarán un mural colaborativo pola tolerancia.	10	13		X	
6	Así falamos, así bricamos	Na unidade páttese dunha situación de aprendizaxe relacionada coa Literatura e co mundo dos xogos. Incídese en que debemos adoptar unha actitude crítica ante os xogos e os anuncios. Os alumnos van deseñar e desenvolver un xogo de intriga. A situación de aprendizaxe proporciona un vehículo para que o alumnado poida abordar a análise de textos expositivos, saber escribir unha solicitude, estudar as relacións semánticas, etc. Traballaranse os complementos do verbo, o guión e as comiñas, etc. Tamén se tratan as semellanzas e diferenzas entre diferentes xeracións, incitando a preguntar para obter respostas dos maiores e analízalas. Proponse que os alumnos pregunten cantando, para iso compoñerán unha canción. Na unidade haberá un este observatorio para analizar a variación lingüística: fórmase unha avaliación social das linguas, prestando especial atención ao galego no presente. Sinalárase a importancia de coñecer as formas de falar unha lingua en todo o territorio que ocupa.	13	20		X	
7	Salvamos o bosque	Nesta unidade, páttese da reflexión sobre o éxito e as posibles maneiras de conseguilo. Trátase de propiciar a crítica, o comentario, o intercambio de opinións e a confrontación	10	13			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
7	Salvamos o bosque	de ideas. Os alumnos gravarán un vídeo tutorial de técnicas de estudo. A situación de aprendizaxe proporciona un vehículo para que o alumnado poida abordar a escritura e interpretación de instrucións, as clases de oracións, a narrativa de ciencia ficción, etc.	10	13			X
8	Castiñeiros ou eucaliptos?	A unidade parte da investigación, a exposición e o debate, por parte dos alumnos, sobre o sentido do humor na exposición de argumentos en relación co contorno, como o medio mariño; para iso, os alumnos expresarán argumentos a través dun monólogo humorístico. A situación de aprendizaxe proporciona un vehículo para que o alumnado poida abordar as clases de oracións e o seu uso na práctica cotiá e na literatura.	10	13			X
9	Unhas pólas infinitas	Faise unha reflexión sobre a publicidade, o uso de redes, a seguridade, a fiabilidade e a velocidade de transmisión da información. Os alumnos crearán e realizarán un acto rápido a favor dunha causa. A situación de aprendizaxe proporciona un vehículo para que o alumnado poida abordar a importancia da comunicación e da información nos diferentes medios. Ademais comprobarán que falar en público é unha arte e representa un desafío mesmo coas novas tecnoloxías. Incidirase en que a dixitalización transformou a interacción social. Os alumnos crearán un glosario de termos de Internet. A situación de aprendizaxe proporciona un vehículo para que o alumnado poida abordar a comunicación en galego, en castelán e noutras linguas. No observatorio analizarse a variedade interna das linguas.	14	20			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Unha paisaxe de cine	14

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer as linguas da Península Ibérica, especialmente as características básicas do portugués, do éuscaro e do catalán, e identificar algúns trazos dos repertorios lingüísticos e das variedades dialectais do alumnado contrastándoos en manifestacións orais, escritas e multimodais.	Valorar as linguas de España e as variedades dialectais, con atención especial ao galego e ao castelán.		
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Comprender o sentido global dos textos orais.		
CA2.5 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender o sentido global dos textos escritos e multimodais.		
CA3.5 - Elixir e ler textos a partir de preseleccións guiándose polos propios gustos, intereses e necesidades e deixando constancia do propio itinerario lector e da experiencia da lectura.	Elixir e ler textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades.		
CA3.9 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos nos que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria.	PE	79
CA4.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical, valorando o uso do léxico tradicional e as construcións morfosintácticas máis xenuínas.	Incorporar procedementos para enriquecer os textos.		
CA4.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os textos propios e facer propostas de mellora.		
CA4.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA4.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.	Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Identificar, a partir da observación da diversidade lingüística da contorna, prexuízos e estereotipos lingüísticos, adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal.	Identificar e cuestionar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto.		
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais sinxelos, avaliando a calidade, a súa fiabilidade e a idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais, avaliando a calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada.		
CA2.4 - Participar en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado de maneira activa e adecuada, con actitudes de escoita activa e facendo uso de estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Participar en interaccións orais, con actitudes de escoita activa e cooperación.		
CA2.8 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable das tecnoloxías dixitais con relación á procura e á comunicación da información, reflexionando sobre as posibles manipulacións presentes nas canles de transmisión da información.	Adoptar hábitos de uso saudable das tecnoloxías dixitais.		
CA2.10 - Identificar e desterrar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	Rexeitar os usos discriminatorios da lingua.	TI	21
CA3.1 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender e interpretar o sentido global da información e a intención do emisor.		
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar o contido e a forma dos textos.		
CA4.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	Localizar, seleccionar e contrastar a información procedente de diferentes fontes.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Observación e valoración da diversidade lingüística da aula. - Aproximación ás linguas de signos, con especial atención á variante galega. - Xéneros discursivos vinculado ás estratexias de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.

Contidos

- Xéneros discursivos propios do ámbito educativo.
- Procesos desde o punto de vista da produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal. Os abusos de poder e a manipulación a través da linguaxe.
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha selección de textos variados e reflexión sobre os textos e sobre a propia práctica da lectura.
- Criterios e estratexias para a selección de obras variadas de maneira orientada a partir da exploración guiada da biblioteca escolar e pública dispoñible.
- Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
- Expresión pautada, a través de procesos e soportes diversificados, da interpretación e da valoración persoal de obras e fragmentos literarios.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

UD	Título da UD	Duración
2	A nosa fraga	13

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Comprender o sentido global dos textos orais.	PE	80
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais sinxelos, avaliando a calidade, a súa fiabilidade e a idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais, avaliando a calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada.		
CA2.5 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender o sentido global dos textos escritos e multimodais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.10 - Identificar e desterrar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	Rexeitar os usos discriminatorios da lingua.		
CA3.1 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender e interpretar o sentido global da información e a intención do emisor.		
CA3.9 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos nos que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria.		
CA4.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical, valorando o uso do léxico tradicional e as construcións morfosintácticas máis xenuínas.	Incorporar procedementos para enriquecer os textos.		
CA4.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	Localizar, seleccionar e contrastar a información procedente de diferentes fontes.		
CA4.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os textos propios e facer propostas de mellora.		
CA4.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA4.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.	Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Participar en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado de maneira activa e adecuada, con actitudes de escoita activa e facendo uso de estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Participar en interaccións orais, con actitudes de escoita activa e cooperación.	TI	20
CA2.8 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable das tecnoloxías dixitais con relación á procura e á comunicación da información, reflexionando sobre as posibles manipulacións presentes nas canles de transmisión da información.	Adoptar hábitos de uso saudable das tecnoloxías dixitais.		
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Comprender e interpretar o sentido global da información e a intención do emisor.		
CA3.6 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica e lectora.	Compartir a experiencia de lectura.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos vinculado ás estratexias de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Procesos desde o punto de vista da produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. - Produción escrita: planificación, textualización, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, resumos - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Mecanismos de cohesión. Conectores textuais temporais, explicativos, de orde e de contraste. Mecanismos de referencia interna gramaticais (substitucións pronominais e adverbiais) e léxicos (repeticións, sinónimos, hiperónimos e elipses). - Uso coherente das formas verbais nos textos. Correlación temporal no discurso relatado. - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital. - Os signos básicos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado. - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha selección de textos variados e reflexión sobre os textos e sobre a propia práctica da lectura. - Toma de conciencia progresiva dos propios gustos e identidade lectora. - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Relación entre os elementos constitutivos do xénero literario e a construción do sentido da obra. Análise básica do

Contidos

- valor dos recursos expresivos e dos efectos na recepción.
- Expresión pautada, a través de procesos e soportes diversificados, da interpretación e da valoración persoal de obras e fragmentos literarios.
- Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

UD	Título da UD	Duración
3	Un milleiro de rechouchíos no bosque	20

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer as linguas da Península Ibérica, especialmente as características básicas do portugués, do éuscaro e do catalán, e identificar algúns trazos dos repertorios lingüísticos e das variedades dialectais do alumnado contrastándoos en manifestacións orais, escritas e multimodais.	Valorar as linguas de España e as variedades dialectais, con atención especial ao galego e ao castelán.	PE	80
CA1.2 - Identificar, a partir da observación da diversidade lingüística da contorna, prexuízos e estereotipos lingüísticos, adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal.	Identificar e cuestionar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto.		
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Comprender o sentido global dos textos orais.		
CA2.3 - Realizar narracións e exposicións orais sinxelas con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social e educativo, axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez e coherencia e co rexistro axeitado, en diferentes soportes e utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	Realizar narracións e exposicións orais sobre temas de interese social, educativo e persoal.		
CA2.4 - Participar en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado de maneira activa e adecuada, con actitudes de escoita activa e facendo uso de estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Participar en interaccións orais, con actitudes de escoita activa e cooperación		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.7 - Planificar e redactar textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle e presentando, despois da súa revisión, un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	Redactar textos escritos e multimodais e revisalos.		
CA2.8 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable das tecnoloxías dixitais con relación á procura e á comunicación da información, reflexionando sobre as posibles manipulacións presentes nas canles de transmisión da información.	Adoptar hábitos de uso saudable das tecnoloxías dixitais.		
CA2.9 - Revisar os propios textos de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os textos propios e facer propostas de mellora.		
CA3.3 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	Localizar, seleccionar e contrastar a información.		
CA3.5 - Elixir e ler textos a partir de preseleccións guiándose polos propios gustos, intereses e necesidades e deixando constancia do propio itinerario lector e da experiencia da lectura.	Elixir e ler textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades.		
CA3.6 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica e lectora.	Compartir a experiencia de lectura.		
CA3.7 - Explicar e argumentar, coa axuda de pautas e modelos, a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra, atendendo á configuración dos xéneros e subxéneros literarios.	Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas.		
CA3.8 - Establecer de maneira guiada vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Establecer vínculos entre os textos lidos e outros textos.		
CA3.9 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos nos que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical, valorando o uso do léxico tradicional e as construcións morfosintácticas máis xenuínas.	Incorporar procedementos para enriquecer os textos.		
CA4.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	Localizar, seleccionar e contrastar a información procedente de diferentes fontes.		
CA4.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os textos propios e facer propostas de mellora.		
CA4.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA2.5 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender o sentido global dos textos escritos e multimodais.		
CA2.6 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos avaliando a súa calidade, a súa fiabilidade e a idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos escritos, avaliando a calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada.		
CA3.1 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender e interpretar o sentido global da información e a intención do emisor.	TI	20
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar o contido e a forma dos textos.		
CA4.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.	Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Aproximación ás linguas de signos, con especial atención á variante galega.
- Primeiras nocións de lingua portuguesa. A ortografía. Semellanzas e diferenzas existentes cos sistemas ortográficos galegos. Coñecemento do seu léxico máis habitual. Aspectos socioculturais dos países lusófonos.
- Introducción á reflexión interlingüística.
- Aproximación ao coñecemento das características máis básicas das linguas éuscara e catalá.
- Xéneros discursivos vinculado ás estratexias de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.
- Xéneros discursivos propios do ámbito social. Redes sociais e medios de comunicación. Etiqueta dixital. Ris-cos de desinformación, manipulación e vulneración da privacidade na Rede. Análise da imaxe e dos elementos paratextuais dos textos icónico-verbais
- Procesos desde o punto de vista da produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Interacción oral e escrita de carácter informal: tomar e ceder a palabra. Cooperación conversacional e cortesía lingüística. Escoita activa, asertividade e resolución dialogada dos conflitos.
- Comprensión oral: sentido global do texto e relación entre as súas partes, selección e retención da información relevante. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal.
- Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal. Os abusos de poder e a manipulación a través da linguaxe.
- Alfabetización mediática e informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunica
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Os signos básicos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.
- Promoción dun modelo lingüístico afastado da castelanización e da deturpación para conseguir unha lingua de calidade.
- Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha selección de textos variados e reflexión sobre os textos e sobre a propia práctica da lectura.
- Criterios e estratexias para a selección de obras variadas de maneira orientada a partir da exploración guiada da biblioteca escolar e pública dispoñible.
- Participación activa en actos culturais vinculados ao circuíto literario e lector.
- Expresión da experiencia lectora, con apoio de exemplos e utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
- Mobilización da experiencia persoal e lectora como forma de establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais.
- Estratexias para a recomendación das lecturas, en soportes variados ou ben oralmente entre iguais.
- Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
- Estratexias para a construción compartida da interpretación das obras a través de conversas literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
- Relación entre os elementos constitutivos do xénero literario e a construción do sentido da obra. Análise básica do

Contidos

- valor dos recursos expresivos e dos efectos na recepción.
- Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralidade implicados.
- Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas) e coñecemento dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría.
- Relación entre os esquemas semánticos e sintácticos da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria. Orde das palabras e concordancia.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras. Reflexión sobre as mudanzas no seu significado, as relacións semánticas entre palabras e os seus valores denotativos e connotativos en función do contexto e do propósito comunicativo.
- Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

UD	Título da UD	Duración
4	Os misterios das árbores	14

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Comprender o sentido global dos textos orais.	PE	80
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais sinxelos, avaliando a calidade, a súa fiabilidade e a idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais, avaliando a calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada.		
CA2.5 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender o sentido global dos textos escritos e multimodais.		
CA2.8 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable das tecnoloxías dixitais con relación á procura e á comunicación da información, reflexionando sobre as posibles manipulacións presentes nas canles de transmisión da información.	Adoptar hábitos de uso saudable das tecnoloxías dixitais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.10 - Identificar e desterrar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	Rexeitar os usos discriminatorios da lingua.		
CA3.1 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender e interpretar o sentido global da información e a intención do emisor.		
CA3.9 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos nos que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria.		
CA4.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical, valorando o uso do léxico tradicional e as construcións morfosintácticas máis xenuínas.	Incorporar procedementos para enriquecer os textos.		
CA4.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	Localizar, seleccionar e contrastar a información procedente de diferentes fontes.		
CA4.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os textos propios e facer propostas de mellora.		
CA4.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		
CA4.5 - Formular xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua a partir da observación, comparación e transformación de enunciados, así como da formulación de hipóteses e a procura de contraexemplos utilizando unha metalinguaxe específica e consultando de maneira guiada dicionarios, manuais e gramáticas.	Formular xeneralizacións sobre algúns aspectos do funcionamento da lingua.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Participar en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado de maneira activa e adecuada, con actitudes de escoita activa e facendo uso de estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Participar en interaccións orais, con actitudes de escoita activa e cooperación.	TI	20
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar o contido e a forma dos textos.		
CA3.5 - Elixir e ler textos a partir de preseleccións guiándose polos propios gustos, intereses e necesidades e deixando constancia do propio itinerario lector e da experiencia da lectura.	Elixir e ler textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades.		
CA3.6 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica e lectora.	Compartir a experiencia de lectura.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos vinculado ás estratexias de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Secuencias textuais básicas, con especial atención ás narrativas, descritivas, dialogadas e expositivas. - Procesos desde o punto de vista da produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Recursos lingüísticos para mostrar a implicación do emisor nos textos: formas de deíxe (persoal, temporal e espacial) e procedementos de modalización. - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos e sobre a propia práctica da lectura. - Toma de conciencia progresiva dos propios gustos e identidade lectora. - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Estratexias para a construción compartida da interpretación das obras a través de conversas literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica. - Relación entre os elementos constitutivos do xénero literario e a construción do sentido da obra. Análise básica do valor dos recursos expresivos e dos efectos na recepción. - Relación e comparación dos textos lidos con outros textos, con outras manifestacións artísticas e coas novas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes. - Expresión pautada, a través de procesos e soportes diversificados, da interpretación e da valoración persoal de obras e fragmentos literarios. - Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralidade implicados. - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas. - Distinción entre a forma (categoría gramatical) e a función das palabras (funcións sintácticas) e coñecemento dos procedementos léxicos (afixos) e sintácticos para a mudanza de categoría. - Relación entre os esquemas semánticos e sintácticos da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria. Orde das palabras e concordancia. - Procedementos de adquisición e formación de palabras. Reflexión sobre as mudanzas no seu significado, as relacións semánticas entre palabras e os seus valores denotativos e connotativos en función do contexto e do propósito comunicativo. - Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

UD	Título da UD	Duración
5	Hai flores de mil cores	13

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.6 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos avaliando a súa calidade, a súa fiabilidade e a idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos escritos, avaliando a calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada.	PE	80
CA2.7 - Planificar e redactar textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle e presentando, despois da súa revisión, un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	Redactar textos escritos e multimodais e revisalos.		
CA2.9 - Revisar os propios textos de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os textos propios e facer propostas de mellora.		
CA3.3 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	Localizar, seleccionar e contrastar a información.		
CA3.4 - Elaborar traballos de investigación de maneira guiada en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social a partir da información seleccionada.	Elaborar traballos de investigación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.9 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos nos que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria.		
CA4.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical, valorando o uso do léxico tradicional e as construcións morfosintácticas máis xenuínas.	Incorporar procedementos para enriquecer os textos.		
CA4.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	Localizar, seleccionar e contrastar a información procedente de diferentes fontes.		
CA4.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os textos propios e facer propostas de mellora.		
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Comprender o sentido global dos textos orais		
CA2.3 - Realizar narracións e exposicións orais sinxelas con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social e educativo, axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez e coherencia e co rexistro axeitado, en diferentes soportes e utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	Realizar narracións e exposicións orais sobre temas de interese social, educativo e persoal.	TI	20
CA3.1 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender e interpretar o sentido global da información e a intención do emisor.		
CA3.7 - Explicar e argumentar, coa axuda de pautas e modelos, a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra, atendendo á configuración dos xéneros e subxéneros literarios.	Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Xéneros discursivos vinculado ás estratexias de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos.
- Secuencias textuais básicas, con especial atención ás narrativas, descritivas, dialogadas e expositivas.
- Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación.
- Procesos desde o punto de vista da produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal.
- Produción escrita: planificación, textualización, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, resumos
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Recursos lingüísticos para mostrar a implicación do emisor nos textos: formas de deixé (persoal, temporal e espacial) e procedementos de modalización.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital.
- Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos e sobre a propia práctica da lectura.
- Expresión da experiencia lectora, con apoio de exemplos e utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
- Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
- Relación entre os elementos constitutivos do xénero literario e a construción do sentido da obra. Análise básica do valor dos recursos expresivos e dos efectos na recepción.
- Relación e comparación dos textos lidos con outros textos, con outras manifestacións artísticas e coas novas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes.
- Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Relación entre os esquemas semánticos e sintácticos da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria. Orde das palabras e concordancia.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras. Reflexión sobre as mudanzas no seu significado, as relacións semánticas entre palabras e os seus valores denotativos e connotativos en función do contexto e do propósito comunicativo.
- Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

UD	Título da UD	Duración
6	Así falamos, así bricamos	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer as linguas da Península Ibérica, especialmente as características básicas do portugués, do éuscaro e do catalán, e identificar algúns trazos dos repertorios lingüísticos e das variedades dialectais do alumnado contrastándoos en manifestacións orais, escritas e multimodais.	Valorar as linguas de España e as variedades dialectais, con atención especial ao galego e ao castelán.	PE	80
CA1.2 - Identificar, a partir da observación da diversidade lingüística da contorna, prexuízos e estereotipos lingüísticos, adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal.	Identificar e cuestionar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto.		
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Comprender o sentido global dos textos orais.		
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais sinxelos, avaliando a calidade, a súa fiabilidade e a idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais, avaliando a calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada.		
CA2.5 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender o sentido global dos textos escritos e multimodais.		
CA2.7 - Planificar e redactar textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle e presentando, despois da súa revisión, un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	Redactar textos escritos e multimodais e revisalos.		
CA2.8 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable das tecnoloxías dixitais con relación á procura e á comunicación da información, reflexionando sobre as posibles manipulacións presentes nas canles de transmisión da información.	Adoptar hábitos de uso saudable das tecnoloxías dixitais.		
CA2.9 - Revisar os propios textos de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os textos propios e facer propostas de mellora.		
CA2.10 - Identificar e desterrar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	Rexeitar os usos discriminatorios da lingua.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender e interpretar o sentido global da información e a intención do emisor.		
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar o contido e a forma dos textos.		
CA3.3 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira guiada procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura, adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	Localizar, seleccionar e contrastar a información.		
CA3.7 - Explicar e argumentar, coa axuda de pautas e modelos, a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra, atendendo á configuración dos xéneros e subxéneros literarios.	Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas.		
CA3.9 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos nos que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria.		
CA4.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical, valorando o uso do léxico tradicional e as construcións morfosintácticas máis xenuínas.	Incorporar procedementos para enriquecer os textos.		
CA4.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	Localizar, seleccionar e contrastar a información procedente de diferentes fontes.		
CA4.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os textos propios e facer propostas de mellora.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Realizar narracións e exposicións orais sinxelas con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social e educativo, axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez e coherencia e co rexistro axeitado, en diferentes soportes e utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	Realizar narracións e exposicións orais sobre temas de interese social, educativo e persoal.	TI	20
CA2.4 - Participar en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado de maneira activa e adecuada, con actitudes de escoita activa e facendo uso de estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Participar en interaccións orais, con actitudes de escoita activa e cooperación.		
CA3.5 - Elixir e ler textos a partir de preseleccións guiándose polos propios gustos, intereses e necesidades e deixando constancia do propio itinerario lector e da experiencia da lectura.	Elixir e ler textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades.		
CA3.6 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica e lectora.	Compartir a experiencia de lectura.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Observación e valoración da diversidade lingüística da aula. - Estratexias de identificación de prexuízos e estereotipos lingüísticos do galego e valoración dos recursos para os evitar. - Xéneros discursivos vinculado ás estratexias de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Secuencias textuais básicas, con especial atención ás narrativas, descritivas, dialogadas e expositivas. - Procesos desde o punto de vista da produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. - Comprensión lectora: sentido global do texto e relación entre as súas partes. A intención do emisor. Detección de usos discriminatorios da linguaxe verbal. Os abusos de poder e a manipulación a través da linguaxe. - Produción escrita: planificación, textualización, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, resumos - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación. - Mecanismos de cohesión. Conectores textuais temporais, explicativos, de orde e de contraste. Mecanismos de referencia interna gramaticais (substitucións pronominais e adverbiais) e léxicos (repeticións, sinónimos, hiperónimos e elipses). - Corrección lingüística e revisión ortográfica e gramatical dos textos. Uso de dicionarios, de manuais de consulta e de correctores ortográficos en soporte analóxico ou dixital. - Os signos básicos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado.

Contidos

- Promoción dun modelo lingüístico afastado da castelanización e da deturpación para conseguir unha lingua de calidade.
- Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha preselección de textos variados e reflexión sobre os textos e sobre a propia práctica da lectura.
- Criterios e estratexias para a selección de obras variadas de maneira orientada a partir da exploración guiada da biblioteca escolar e pública dispoñible.
- Expresión da experiencia lectora, con apoio de exemplos e utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación.
- Mobilización da experiencia persoal e lectora como forma de establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais.
- Estratexias para a recomendación das lecturas, en soportes variados ou ben oralmente entre iguais.
- Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
- Relación entre os elementos constitutivos do xénero literario e a construción do sentido da obra. Análise básica do valor dos recursos expresivos e dos efectos na recepción.
- Expresión pautada, a través de procesos e soportes diversificados, da interpretación e da valoración persoal de obras e fragmentos literarios.
- Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras. Reflexión sobre as mudanzas no seu significado, as relacións semánticas entre palabras e os seus valores denotativos e connotativos en función do contexto e do propósito comunicativo.
- Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

UD	Título da UD	Duración
7	Salvamos o bosque	13

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.7 - Planificar e redactar textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle e presentando, despois da súa revisión, un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	Redactar textos escritos e multimodais e revisalos.	PE	80
CA2.8 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable das tecnoloxías dixitais con relación á procura e á comunicación da información, reflexionando sobre as posibles manipulacións presentes nas canles de transmisión da información.	Adoptar hábitos de uso saudable das tecnoloxías dixitais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.9 - Revisar os propios textos de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os textos propios e facer propostas de mellora.		
CA3.1 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender e interpretar o sentido global da información e a intención do emisor.		
CA3.4 - Elaborar traballos de investigación de maneira guiada en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social a partir da información seleccionada.	Elaborar traballos de investigación.		
CA3.8 - Establecer de maneira guiada vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Establecer vínculos entre os textos lidos e outros textos.		
CA4.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical, valorando o uso do léxico tradicional e as construcións morfosintácticas máis xenuínas.	Incorporar procedementos para enriquecer os textos.		
CA4.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	Localizar, seleccionar e contrastar a información procedente de diferentes fontes.		
CA4.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os textos propios e facer propostas de mellora.		
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Comprender o sentido global dos textos orais.	TI	20

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.3 - Realizar narracións e exposicións orais sinxelas con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social e educativo, axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez e coherencia e co rexistro axeitado, en diferentes soportes e utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	Realizar narracións e exposicións orais sobre temas de interese social, educativo e persoal.		
CA3.7 - Explicar e argumentar, coa axuda de pautas e modelos, a interpretación das obras lidas a partir da análise das relacións internas dos seus elementos constitutivos co sentido da obra, atendendo á configuración dos xéneros e subxéneros literarios.	Explicar e argumentar a interpretación das obras lidas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos vinculado ás estratexias de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Propiedades textuais: coherencia, cohesión e adecuación. - Xéneros discursivos propios do ámbito social. Redes sociais e medios de comunicación. Etiqueta dixital. Ris-cos de desinformación, manipulación e vulneración da privacidade na Rede. Análise da imaxe e dos elementos paratextuais dos textos icónico-verbais - Procesos desde o punto de vista da produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal. - Produción escrita: planificación, textualización, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, resumos - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Mecanismos de cohesión. Conectores textuais temporais, explicativos, de orde e de contraste. Mecanismos de referencia interna gramaticais (substitucións pronominais e adverbiais) e léxicos (repeticións, sinónimos, hiperónimos e elipses). - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha selección de textos variados e reflexión sobre os textos e sobre a propia práctica da lectura. - Criterios e estratexias para a selección de obras variadas de maneira orientada a partir da exploración guiada da biblioteca escolar e pública dispoñible. - Toma de conciencia progresiva dos propios gustos e identidade lectora. - Expresión da experiencia lectora, con apoio de exemplos e utilizando progresivamente unha metalinguaxe específica. Apropiación dos textos lidos a través de distintas formas de recreación. - Mobilización da experiencia persoal e lectora como forma de establecer vínculos entre a obra lida e aspectos da actualidade, así como con outros textos e manifestacións artísticas e culturais. - Estratexias para a recomendación das lecturas, en soportes variados ou ben oralmente entre iguais. - Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos. - Creación de textos a partir da apropiación das convencións da linguaxe literaria e en referencia a modelos dados (imitación, transformación, continuación etc.).

Contidos

- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Relación entre os esquemas semánticos e sintácticos da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria. Orde das palabras e concordancia.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras. Reflexión sobre as mudanzas no seu significado, as relacións semánticas entre palabras e os seus valores denotativos e connotativos en función do contexto e do propósito comunicativo.
- Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

UD	Título da UD	Duración
8	Castiñeiros ou eucaliptos?	13

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Comprender o sentido global dos textos orais.	PE	80
CA2.2 - Valorar a forma e o contido de textos orais e multimodais sinxelos, avaliando a calidade, a súa fiabilidade e a idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar a forma e o contido de textos orais, avaliando a calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada.		
CA2.5 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferntes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender o sentido global dos textos escritos e multimodais.		
CA2.10 - Identificar e desterrar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	Rexeitar os usos discriminatorios da lingua.		
CA3.1 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferntes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender e interpretar o sentido global da información e a intención do emisor.		
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar o contido e a forma dos textos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.9 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos nos que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria.		
CA4.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical, valorando o uso do léxico tradicional e as construcións morfosintácticas máis xenuínas.	Incorporar procedementos para enriquecer os textos.		
CA4.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	Localizar, seleccionar e contrastar a información procedente de diferentes fontes.		
CA4.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os textos propios e facer propostas de mellora.		
CA2.4 - Participar en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado de maneira activa e adecuada, con actitudes de escoita activa e facendo uso de estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Participar en interaccións orais, con actitudes de escoita activa e cooperación.		
CA2.8 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable das tecnoloxías dixitais con relación á procura e á comunicación da información, reflexionando sobre as posibles manipulacións presentes nas canles de transmisión da información.	Adoptar hábitos de uso saudable das tecnoloxías dixitais.	TI	20
CA3.5 - Elixir e ler textos a partir de preseleccións guiándose polos propios gustos, intereses e necesidades e deixando constancia do propio itinerario lector e da experiencia da lectura.	Elixir e ler textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades.		
CA3.6 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica e lectora.	Compartir a experiencia de lectura.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos vinculado ás estratexias de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Secuencias textuais básicas, con especial atención ás narrativas, descritivas, dialogadas e expositivas.

Contidos

- Procesos desde o punto de vista da produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais.
- Produción oral formal: planificación e procura de información, textualización e revisión. Adecuación á audiencia e ao tempo de exposición. Elementos non verbais. Trazos discursivos e lingüísticos da oralidade formal.
- Produción escrita: planificación, textualización, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, resumos
- Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais.
- Recursos lingüísticos para mostrar a implicación do emisor nos textos: formas de deixé (persoal, temporal e espacial) e procedementos de modalización.
- Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación.
- Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha selección de textos variados e reflexión sobre os textos e sobre a propia práctica da lectura.
- Toma de conciencia progresiva dos propios gustos e identidade lectora.
- Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
- Estratexias para a construción compartida da interpretación das obras a través de conversas literarias, coa incorporación progresiva da metalinguaxe específica.
- Relación entre os elementos constitutivos do xénero literario e a construción do sentido da obra. Análise básica do valor dos recursos expresivos e dos efectos na recepción.
- Lectura con perspectiva de xénero.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Relación entre os esquemas semánticos e sintácticos da oración simple. Observación e transformación de enunciados de acordo con estes esquemas e uso da terminoloxía sintáctica necesaria. Orde das palabras e concordancia.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras. Reflexión sobre as mudanzas no seu significado, as relacións semánticas entre palabras e os seus valores denotativos e connotativos en función do contexto e do propósito comunicativo.
- Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

UD	Título da UD	Duración
9	Unhas pólas infinitas	20

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer as linguas da Península Ibérica, especialmente as características básicas do portugués, do éuscaro e do catalán, e identificar algúns trazos dos repertorios lingüísticos e das variedades dialectais do alumnado contrastándoos en manifestacións orais, escritas e multimodais.	Valorar as linguas de España e as variedades dialectais, con atención especial ao galego e ao castelán.	PE	80
CA1.2 - Identificar, a partir da observación da diversidade lingüística da contorna, prexuízos e estereotipos lingüísticos, adoptando unha actitude de respecto e valoración da riqueza cultural, lingüística e dialectal.	Identificar e cuestionar prexuízos e estereotipos lingüísticos adoptando unha actitude de respecto.		
CA2.1 - Comprender o sentido global, a estrutura, a información máis relevante en función das necesidades comunicativas e a intención do emisor en textos orais e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos, analizando a interacción entre os diferentes códigos.	Comprender o sentido global dos textos orais.		
CA2.3 - Realizar narracións e exposicións orais sinxelas con diferente grao de planificación sobre temas de interese persoal, social e educativo, axustándose ás convencións propias dos diversos xéneros discursivos, con fluidez e coherencia e co rexistro axeitado, en diferentes soportes e utilizando de maneira eficaz recursos verbais e non verbais.	Realizar narracións e exposicións orais sobre temas de interese social, educativo e persoal.		
CA2.5 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor en textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender o sentido global dos textos escritos e multimodais.		
CA2.7 - Planificar e redactar textos escritos e multimodais sinxelos, atendendo á situación comunicativa, ao destinatario, ao propósito e á canle e presentando, despois da súa revisión, un texto final coherente, cohesionado e co rexistro adecuado.	Redactar textos escritos e multimodais e revisalos.		
CA2.8 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable das tecnoloxías dixitais con relación á procura e á comunicación da información, reflexionando sobre as posibles manipulacións presentes nas canles de transmisión da información.	Adoptar hábitos de uso saudable das tecnoloxías dixitais.		
CA2.9 - Revisar os propios textos de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os textos propios e facer propostas de mellora.		
CA2.10 - Identificar e desterrar os usos discriminatorios da lingua, os abusos a través da palabra e os usos manipuladores da linguaxe a partir da reflexión e da análise dos elementos lingüísticos, textuais e discursivos utilizados, así como dos elementos non verbais da comunicación.	Rexeitar os usos discriminatorios da lingua.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Comprender e interpretar o sentido global, a estrutura, a información máis relevante e a intención do emisor de textos escritos e multimodais sinxelos de diferentes ámbitos que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando as inferencias necesarias.	Comprender e interpretar o sentido global da información e a intención do emisor.		
CA3.2 - Valorar a forma e o contido de textos sinxelos avaliando a súa calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada, así como a eficacia dos procedementos comunicativos empregados.	Valorar o contido e a forma dos textos.		
CA3.8 - Establecer de maneira guiada vínculos argumentados entre os textos lidos e outros textos escritos, orais ou multimodais, así como con outras manifestacións artísticas en función de temas, tópicos, estruturas, linguaxe e valores éticos e estéticos, mostrando a implicación e a resposta persoal do lector na lectura.	Establecer vínculos entre os textos lidos e outros textos.		
CA3.9 - Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria e conciencia de estilo, en distintos soportes e con axuda doutras linguaxes artísticas e audiovisuais, a partir da lectura de obras ou fragmentos significativos nos que se empreguen as convencións formais dos diversos xéneros e estilos literarios.	Crear textos persoais ou colectivos con intención literaria.		
CA4.1 - Incorporar procedementos básicos para enriquecer os textos, atendendo a aspectos discursivos, lingüísticos e de estilo, con precisión léxica e corrección ortográfica e gramatical, valorando o uso do léxico tradicional e as construcións morfosintácticas máis xenuínas.	Incorporar procedementos para enriquecer os textos.		
CA4.2 - Localizar, seleccionar e contrastar información de maneira progresivamente autónoma procedente de diferentes fontes calibrando a súa fiabilidade e pertinencia en función dos obxectivos de lectura e adoptando un punto de vista crítico e respectando os principios de propiedade intelectual.	Localizar, seleccionar e contrastar a información procedente de diferentes fontes.		
CA4.3 - Revisar os textos propios de maneira guiada e facer propostas de mellora argumentando as mudanzas a partir da reflexión metalingüística e cunha metalinguaxe específica e identificar e emendar algúns problemas de comprensión lectora utilizando os coñecementos explícitos sobre a lingua e o seu uso.	Revisar os textos propios e facer propostas de mellora.		
CA4.4 - Explicar e argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor, así como os seus efectos no receptor, utilizando o coñecemento explícito da lingua e unha metalinguaxe específica.	Argumentar a interrelación entre o propósito comunicativo e as eleccións lingüísticas do emisor.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Participar en interaccións orais informais, no traballo en equipo e en situacións orais formais de carácter dialogado de maneira activa e adecuada, con actitudes de escoita activa e facendo uso de estratexias de cooperación conversacional e de cortesía lingüística.	Valorar a forma e o contido de textos escritos, avaliando a calidade, fiabilidade e idoneidade da canle utilizada.	TI	20
CA3.4 - Elaborar traballos de investigación de maneira guiada en diferentes soportes sobre diversos temas de interese académico, persoal ou social a partir da información seleccionada.	Elaborar traballos de investigación.		
CA3.5 - Elixir e ler textos a partir de preseleccións guiándose polos propios gustos, intereses e necesidades e deixando constancia do propio itinerario lector e da experiencia da lectura.	Elixir e ler textos seleccionados en función dos propios gustos, intereses e necesidades.		
CA3.6 - Compartir a experiencia da lectura en soportes diversos relacionando o sentido da obra coa propia experiencia biográfica e lectora.	Compartir a experiencia de lectura.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Observación e valoración da diversidade lingüística da aula. - Estratexias de identificación de prexuízos e estereotipos lingüísticos do galego e valoración dos recursos para os evitar. - Xéneros discursivos vinculado ás estratexias de produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais de diferentes ámbitos. - Xéneros discursivos propios do ámbito educativo. - Xéneros discursivos propios do ámbito social. Redes sociais e medios de comunicación. Etiqueta dixital. Ris-cos de desinformación, manipulación e vulneración da privacidade na Rede. Análise da imaxe e dos elementos paratextuais dos textos icónico-verbais - Procesos desde o punto de vista da produción, comprensión e análise crítica de textos orais, escritos e multimodais. - Produción escrita: planificación, textualización, revisión e edición en diferentes soportes. Corrección gramatical e ortográfica. Propiedade léxica. Usos da escritura para a organización do pensamento: toma de notas, esquemas, mapas conceptuais, resumos - Alfabetización mediática e informacional: procura e selección da información con criterios de fiabilidade, calidade e pertinencia; análise, valoración, reorganización e síntese da información en esquemas propios e transformación en coñecemento; comunica - Recoñecemento e uso discursivo dos elementos lingüísticos en textos orais, escritos e multimodais. - Recursos lingüísticos para adecuar o rexistro á situación de comunicación. - Os signos básicos de puntuación como mecanismo organizador do texto escrito. A súa relación co significado. - Promoción dun modelo lingüístico afastado da castelanización e da deturpación para conseguir unha lingua de calidade. - Lectura autónoma. Implicación na lectura de obras de maneira progresivamente autónoma a partir dunha selección de textos variados e reflexión sobre os textos e sobre a propia práctica da lectura. - Participación activa en actos culturais vinculados ao círculo literario e lector.

Contidos

- Lectura guiada. Lectura de obras relevantes da literatura xuvenil contemporánea galega e do patrimonio literario lusófono, inscritas en itinerarios temáticos ou de xénero, que atravesan épocas, contextos culturais e movementos artísticos.
- Relación entre os elementos constitutivos do xénero literario e a construción do sentido da obra. Análise básica do valor dos recursos expresivos e dos efectos na recepción.
- Relación e comparación dos textos lidos con outros textos, con outras manifestacións artísticas e coas novas formas de ficción en función de temas, tópicos, estruturas e linguaxes.
- Expresión pautada, a través de procesos e soportes diversificados, da interpretación e da valoración persoal de obras e fragmentos literarios.
- Lectura con perspectiva ambiental e ecolóxica, con especial incidencia na mudanza climática e na protección e benestar dos animais.
- Lectura expresiva, dramatización e recitación dos textos atendendo aos procesos de comprensión, apropiación e oralidade implicados.
- Elaboración de conclusións propias sobre o funcionamento do sistema lingüístico cunha linguaxe específica a partir da observación, comparación e clasificación de unidades comunicativas e do contraste entre linguas.
- Procedementos de adquisición e formación de palabras. Reflexión sobre as mudanzas no seu significado, as relacións semánticas entre palabras e os seus valores denotativos e connotativos en función do contexto e do propósito comunicativo.
- Estratexias de uso progresivamente autónomo de dicionarios e manuais de gramática para obter información gramatical básica.

4.1. Concrecións metodolóxicas

En 2º da ESO, como xa indicamos para o curso anterior, habemos formar cidadáns e cidadás libres e habemos facelo de xeito global, educando en competencias. Para iso procuraremos un proceso de ensino-aprendizaxe integral, orientado a formar persoas críticas, participativas, comprometidas e éticas. Na nosa materia iso implica analizar tamén como a estrutura da lingua representa dominio e contén valores patriarcais e racistas. Será o noso deber axudar a corrixilos e amosar que esas realidades de dominación e subalternización tamén se exercen contra os falantes do galego.

A LOMLOE deixa claro que como educadores non debemos esquecer o desenvolvemento sostible desde o punto de vista ambiental e social, na loita por construír un mundo mellor. É por iso que se esixe un proxecto conectado coa realidade mediante a aprendizaxe competencial.

Na procura do anterior, cada unidade didáctica da programación organízase ao redor dunha situación de aprendizaxe, unha experiencia de aprendizaxe (problema, tema, reto) motivadora real e próxima ao alumnado.

As unidades seguen unha ruta didáctica de catro fases:

- Espertar a curiosidade do alumno para que tome conciencia da situación-problema.
- Aprendizaxe orientada cara aos contidos necesarios e o desenvolvemento das habilidades de pensamento.
- Aplicación do aprendido en tarefas complexas, con forte sentido competencial e actitudinal.
- Consolidación, valoración do aprendido e personalización.

Metodoloxicamente ademais habemos procurar:

- Avaliación formativa para avaliar todas as fases do proceso educativo, cunha gran diversidade de instrumentos, incluíndo a participación do propio estudante.
- Aprendizaxe personalizada mediante a flexibilización de adaptacións para que responda á diversidade do alumnado.
- Ensin dixital, xa que resulta imprescindible no momento actual desenvolver a competencia dixital do alumnado, non só como ferramenta de ensino e aprendizaxe, senón para evitar quebras e diferenzas entre el. No caso da lingua galega é fundamental que o alumno se familiarice cos recursos en galego. Farémolo para que os empregue e enriqueza, tendo en conta que adoitan estar bastante máis ocultos que os doutras linguas.
- Enfoque multidisciplinar. A LOMLOE lémbra-nos a visión global do ensino, polo que as decisións do claustro ou os acordos interdepartamentais han procurar esa ollada interdisciplinar básica. Este ano esa ollada debe centrarse no

Ano do Bosque, ao redor do cal engarzar contidos e competencias. Ademais, como xa dixemos, procuraremos unha aprendizaxe significativa que permita interrelacionar saberes e fortalecer as aprendizaxes das áreas instrumentais. Este tratamento resulta especialmente útil para a nosa materia co Tratamento Integrado das Linguas (TIL), compartido cos distintos departamentos de linguas aspectos metodolóxicos, metalingüísticos e mesmo materiais. Tamén entraría dentro desta multidisciplinarietàade a apertura ao mundo da lusofonía, incluída a cultura e a posibilidade de realizar intercambios culturais mesmo pola internet. Por suposto, aquí ha estar presente, ademais, o apoio e participación das actividades do Equipo da Biblioteca e do Equipo de Dinamización Lingüística, incluíndo boa parte das actividades que organicen ao longo do curso e aquelas para homenaxear a figura de Luísa Villalta, a quen lle dedicaremos as Letras Galegas no 2024.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Asorey, Daniel e outros(2011) Lingua e literatura. Avanza 2º ESO. Santiago de Compostela. Obradoiro-Santillana (Material para fichas de traballo)
Carril Ánxela e outros. (2023) Lingua e literatura, 2º ESO. Santiago de Compostela. Obradoiro-Santillana. (Libro de texto)
Cunha, Celsa & Cintra, Lindley (2017). (7ª Ed.). Nova gramática do portugués contemporáneo de acordo com a nova ortografía. Rio de janeiro. Lexikon Editora Digital.Dosil, Benxamín (2015). Escrita doada: consellos para redactar ben. Vigo. Xerais.
Dosil, Benxamín (2015). Escrita doada: consellos para redactar ben. Vigo. Xerais.
Freixeiro Mato, Xosé Ramón (2013). Estilística da Lingua Galega. Vigo. Xerais de Galicia
Gran Dicionario Xerais da lingua (2009), VV AA, 2 tomos. Vigo. Xerais
Rosales Cereijo, Manuel (2002). A linguaxe literaria. Guía de recursos para a análise textual. Vigo. Xerais de Galicia

Como nos restantes cursos, en 2º da ESO o alumnado ten acceso a un encerado dixital. Alén diso, na biblioteca ten ao seu alcance outros recursos do centro como libros de lectura, xogos, libros de texto, mapas, revistas, xornais e recursos dixitais para consultar información e realizar traballos de investigación e tarefas.

Neste curso tamén empregaremos:

- Medios audiovisuais: ordenadores, filmes, cancións, encerados dixitais, canóns...
- Recursos dixitais: No noso centro destaca o portal do noso EDL, Movealingua, con presenza nas redes sociais Facebook e Instagram. No devandito portal colócanse boa parte das actividades que se desenvolven no CPI. Alén diso, empregaremos de xeito dixital dicionarios en liña, xornais dixitais como Praza pública ou Nós, do cal tamén existen exemplares en papel. Tamén accederemos de maneira dixital a diversos portais da lingua (Portal da Lingua Galega, Portal das Palabras, Digalego...), blogs, aplicacións etc.
- Material bibliográfico: libros de lectura, libros de texto e de consulta, dicionarios en papel, xornais, revistas, mapas etc.

O centro dispón dunha axeitada accesibilidade para as persoas con mobilidade reducida e o Equipo de Orientación fornece de materiais relacionados coa diversidade. Se se precisa de material complementario para realizar unha actividade, o centro posúe unha aula de material a disposición do profesorado e do alumnado. De precisarmos material máis específico, será solicitado á Consellería.

Alén do citado, tamén se recomendan outros recursos en formato dixital:

- Materiais da plataforma E-vocacion: <https://www.e-vocacion.es/biblioteca>
- Aulas Galegas: <https://aulasgalegas.org/category/linguas/galego/>
- Dicionario castelán-galego, Rinoceronte Editora: <https://rinoceronte.gal/diccionario/>
- Dicionario multilingüe Digalego: <https://digalego.xunta.gal/gl>
- Dicionario da Real Academia Galega: <http://www.realacademiagalega.org/diccionario#inicio.do>
- Dicionario de pronuncia da lingua galega: <http://ilg.usc.es/pronuncia/>
- Dicionario visual interactivo: www.edu.xunta.es/contidos/diccionari
- Dicionário Aurélio da lingua portuguesa: <https://www.dicio.com.br/aurelio-2/>

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao inicio do curso, en 2º da ESO, como tamén sinalamos en 1º, realizase unha proba para comprobar os coñecementos previos do alumnado. A proba é contestada no caderno. Nela trátanse aspectos de comprensión oral, comprensión escrita, produción oral e produción escrita. Á parte, inclúe diversas cuestións relacionadas coa reflexión sobre a lingua, sociolingüística, literatura e hábitos lectores do nivel anterior.

Durante os primeiros días de clase as respostas son aportadas de xeito común. Esa proba debe quedar no caderno do alumnado e as súas preguntas han forman parte da materia do curso.

Os resultados da proba non afectarán ás cualificacións do alumnado, xa que esta busca adecuar o proceso de ensino-aprendizaxe a cada grupo e individuo. Como sabemos, a avaliación inicial constitúe un factor preventivo esencial na atención á diversidade, especialmente para o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

Alén diso, e do resultado dos test do Departamento de Orientación que, pola súa pertinencia, se comuniquen na preavaliación, tamén se empregarán os informes individualizados do curso anterior para obter unha valiosa información sobre a situación de cada alumno/a.

Segundo os resultados, o docente debe tomar decisións metodolóxicas e mesmo mudar algún aspecto do inicialmente programado. Este curso, entre as medidas a tomar, logo de realizarmos a avaliación inicial, está elaborarmos unha ACS. Non desbota isto outras pautas para atender á diversidade que veñen sinaladas no apartado 6.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	10	10	13	10	10	13	10	10	14	100
Proba escrita	79	80	80	80	80	80	80	80	80	80
Táboa de indicadores	21	20	20	20	20	20	20	20	20	20

Criterios de cualificación:

Á hora de avaliar, no Departamento Didáctico de Lingua galega e Literatura teremos en conta que, tal e como se indicou con anterioridade, os instrumentos de avaliación se distribúen da seguinte maneira: un 20 % a través de táboas de indicadores (rúbricas, escalas de valoración, etc), fronte a un 80 % a través de probas escritas. Aínda que xa está especificado nas distintas unidades, de xeito xeral, a metade do 20 % do valor das táboas (un valor do 10% da nota total) terá que ver coa expresión oral, relacionada cun libro de lectura, e a outra metade coa lingua escrita, realización de tarefas, que computará outro 10% da nota total. O profesorado valorará neste apartado a actitude, o esforzo no traballo diario, a atención, a participación e o respecto

As probas obxectivas, en principio dúas por trimestre, salvo necesidades educativas especiais ou outros motivos que o desaconsellen, terán o valor dun 80% da nota. Para aplicar os criterios de cualificación ao longo de todo o curso, tomaranse como referencia as porcentaxes establecidas en cada unidade didáctica para cada un destes instrumentos de avaliación.

Nas probas obxectivas haberá, de maneira xeral, preguntas ligadas aos bloques B2 (Bloque de comunicación), B3 (Bloque de educación literaria), B4 (Bloque de reflexión sobre Lingua), así coma ao bloque B1, onde estea programado, a non ser que se faga unha proba específica para algún bloque concreto. Porén, as rúbricas cualificadoras anteriores poderán ser modificadas, atendendo ás necesidades das mozas e mozos. Daquela, o reparto da puntuación poderá variar en función do desenvolvemento trimestral dos diferentes bloques de contido.

Realizaranse tres avaliacións ordinarias e unha final, que será a media aritmética de todas as avaliacións. A nota de cada trimestre corresponderase coa cualificación das actividades de avaliación das unidades didácticas abranguidas nel, aplicando a ponderación entre elas. Para o cálculo da cualificación ordinaria do curso, farase a

media aritmética das notas medias dos tres trimestres.

Para superar a materia, o alumnado deberá ter unha media aritmética de cualificación de 5 puntos ou superior, tendo en conta o conxunto de actividades de avaliación (e recuperación no seu caso), sendo as probas escritas só unha parte delas. De copiar nunha proba escrita, esa proba será valorada cun 0.

As incorreccións lingüísticas e ortográficas terán unha penalización que se reflectirá na cualificación de cada proba. Por este motivo, poderase aplicar unha penalización na cualificación que implica a perda da puntuación da derradeira pregunta do exame (1-2 puntos máximo). De igual xeito, todas as respostas ás probas tanto orais como escritas deberán ser contestadas en lingua galega, podendo darse a causa de que o alumno ou alumna non supere a proba por este motivo.

O profesorado valorará no apartado de actitude o esforzo no traballo diario, a atención, a participación, o respecto cara á lingua dentro dos criterios de avaliación que foron marcados na programación.

A valoración da lectura comprensiva das obras de lectura obrigatoria realizarase habitualmente de xeito oral e valorarase mediante unha táboa de indicadores cun mínimo dun 10% da nota da avaliación.

Criterios de recuperación:

Ao remate de cada avaliación haberá unha recuperación para o alumnado que non superase o trimestre. A 1ª e 2ª avaliación terán as recuperacións ao comezo da seguinte avaliación e, no caso de non ser aprobadas, nunha recuperación final en xuño. A 3ª avaliación recuperarase directamente na recuperación final de xuño. Nesta recuperación só participará o alumnado con algunha avaliación suspensa. Poderase e deberase recuperar calquera traballo non entregado ou que fose cualificado como insuficiente.

O alumnado que non se presente a algunha das probas programadas terá a posibilidade de facelo noutra data, sempre que a ausencia estea debidamente xustificada.

A recuperación final de xuño contará con partes diferenciadas para recuperar cada avaliación. A nota mínima neste exame debe ser de 5 en cada avaliación suspensa, para así poder aprobar.

Dende a entrega das medias dos resultados da terceira avaliación ordinaria e a recuperación final, seguirase desenvolvendo a programación e realizaranse actividades de apoio, reforzo, consolidación e recuperación.

A avaliación final será o resultado das cualificacións positivas obtidas polo alumnado en cada avaliación ao longo do curso e, no seu caso, das cualificacións obtidas nas partes recuperadas.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

O alumnado con materias pendentes debe realizar ao longo do curso exercicios e actividades propostas polo departamento para acadar os obxectivos e competencias que non se conseguiran anteriormente. Estas actividades formarán un plan de reforzo que o profesor ou profesora irá revisando, ao avaliar que as competencias van sendo adquiridas polo alumnado. Este plan e traballo será proposto polo docente que imparta no nivel que o alumno ou alumna ten suspenso, de acordo tamén co profesor ou profesora que imparta no nivel que curse o alumno actualmente.

No plan de reforzo incluíranse:

- a) Nome da alumna ou do alumno.
- b) Información relevante sobre a materia ou as materias sen superar. A alumna ou alumno e os seus familiares ou titores legais serán informados polo profesor/a da materia dos requisitos necesarios para aprobar a materia pendente.
- c) O Currículo e os criterios de avaliación, que serán os establecidos na PD, porén, pódense facer modificacións, se considera preciso ante necesidades educativas do alumnado.
- d) Estratexias metodolóxicas, que se empregarán e serán distintas ás usadas habitualmente co resto do alumnado, xa que a falta de presencialidade na aula obriga a establecer uns mecanismos de seguimento máis ríxidos para que a alumna/o siga implicada/o na materia.
- e) Recursos necesarios para o seu desenvolvemento: computadores portátiles, impresoras, libros de consulta, dicionarios dixitais ou en papel. Así mesmo, empregaranse outros medios dixitais como a aula virtual.
- f) Tarefas para desenvolver, coa debida temporalización. O alumnado deberá realizar para a súa preparación as actividades propostas de cada unidade, que deberá entregar ao profesor/a do curso en que se atope actualmente para seren corrixiadas e, ao mesmo tempo, para poder consultar e resolver dúbidas.
- g) Seguimento e avaliación. O seguimento deste tipo de alumnado establecerase a través de actividades, traballos,

probas e reunións virtuais ou presenciais na hora de atención ao alumnado e ás familias. Poderanse utilizar medios telemáticos (aula virtual e outros medios dixitais).

En cada sesión de avaliación farase o seguimento do plan de reforzo e, de ser necesario, realizaránselle os axustes que procedan. Na sesión de avaliación final do curso en que estea escolarizado o alumno ou a alumna, a profesora ou o profesor da materia pendente decidirá sobre a súa avaliación, nos termos que se establecen na normativa que regula a avaliación na educación secundaria obrigatoria. Para superar a materia pendente, a alumna ou o alumno debe obter avaliación positiva no plan de reforzo correspondente, o que se terá en conta para os efectos de promoción e/ou titulación.

Para a avaliación deste alumnado débense ter en conta os contidos impartidos na materia no curso anterior. Polo tanto, o plan de reforzo de materias pendentes deberá elaborarse considerando esas aprendizaxes e competencias non adquiridas.

Aquelas actividades que non sexan susceptibles da súa repetición (presentacións, traballos colectivos etc.) serán adaptadas e avaliadas de modo que se poida comprobar a superación dos criterios de avaliación implicados.

Para demostrar que adquiriron os mínimos de consecución e as aprendizaxes imprescindibles para superar a materia, as mozas e mozos deberán realizar dúas probas extraordinarias, nos meses de xaneiro e maio. O alumnado que aprobe a primeira metade en xaneiro só deberá realizar en maio a segunda parte. Aqueles que en xaneiro non superen a proba deberán examinarse en maio da totalidade dos contidos.

Con todo, de non superar as probas, ao considerarmos no departamento didáctico que a materia de Lingua galega e literatura implica unha avaliación de coñecementos, procedementos e competencias continuada, este seminario indica que, logo de facer as actividades e procedementos propostos no plan de reforzo, se o alumnado aproba dúas avaliacións dun nivel superior ao do curso pendente, quedaría aprobado o nivel anterior. Esta condición estaría sempre vinculada á realización dos procedementos e actividades propostas polo departamento no plan de reforzo que han incidir en competencias ou contidos que sexan de exclusivos ou fundamentais no curso pendente. De non realizar as actividades do plan de traballo, o alumnado debería superar as probas obxectivas que o departamento realice para a superación de pendentes.

De maneira xeral, para o alumnado coa materia pendente utilizaranse os mesmos instrumentos de avaliación e as mesmas porcentaxes que para o resto do alumnado.

6. Medidas de atención á diversidade

Como dixemos noutros cursos, a LOMLOE deixa claro que o proceso de ensino aprendizaxe debe valorar a diversidade, porque reflicte a vida mesma e é motivo de enriquecemento persoal e colectivo. A valoración e respecto pola diversidade debe ser un dos signos que marquen o noso labor nas aulas: distintos enfoques, distinto alumnado, distintos camiños para atender esas diferenzas que fan o mundo mellor. Esa atención á diversidade ha de ser tratada baixo os principios da equidade, calidade e igualdade de oportunidades, sempre baixo a óptica da non discriminación, da integración, da accesibilidade e da cooperación. Son moitas as pautas coas que a nova lei enfoca a diversidade, e abranguen moitos campos, dende a vulnerabilidade socioeducativa ata trastornos de desenvolvemento da linguaxe ou da aprendizaxe, pasando polas altas capacidades. Será o noso deber tentar achegarnos a ese mundo plural e rico que o alumnado nos ofrece e tamén aprendermos del.

Un dos puntos para achegarnos á diversidade será a avaliación inicial, dende a cal tomaremos certas medidas de seguimento e atención, algunhas das cales poden ser extraordinarias e outras ordinarias. Entre as medidas de atención á diversidade destacan.

1 Plan de atención ao alumnado que permanece máis dun ano no curso .

Este plan debe ser revisado cada sesión de avaliación e debe incluír:

- a) Nome da alumna ou do alumno.
- b) Relación das necesidades educativas que motivaron a repetición do curso.
- c) Medidas ordinarias aplicadas xa no curso anterior.
- d) Estratexias metodolóxicas que se empregarán.
- e) Recursos necesarios, especificando, se fose preciso, a oferta de medidas extraordinarias.
- g) Información á familia.

2 Medidas ordinarias de atención á diversidade

De xeito habitual, imos prestar atención á diversidade en tres niveis: na programación, na metodoloxía e nos materiais. Nas aulas concretarase:

- a) Investigación sobre temas concretos, exposicións, lecturas ...para os máis avanzados.

b) Resumos, materiais de apoio e reforzo, traballo sobre temas que teñan especial interese para o alumnado con dificultades.

Correspóndelle ao profesorado determinar o momento de aplicación destas actividades. Así, ademais do libro de texto, é fundamental a selección de materiais empregados na aula: obras literarias, antoloxías, dicionarios, materiais complementarios de reforzo e ampliación...

Dentro das medidas de atención á diversidade do noso centro, decidiuse en 2º facer dous grupos, o que permite unha educación moito máis personalizada, alén de prestarlle á diversidade a atención que merece. Con todo, en función dos datos achegados pola avaliación inicial e do desenvolvemento da primeira avaliación, tamén se prevé a realización de accións de reforzo educativo especialmente para unha alumna que non fala a lingua, malia estar exenta de Lingua galega, alén dunha ACS para un alumno de 3º da ESO, de quen coñecemos o seu historial de dificultades de aprendizaxe a través do Equipo de Orientación do noso CPI. En resumo, entre as medidas ordinarias de atención á diversidade contémpanse:

- Para o alumnado con certas dificultades procuraremos a adaptación de tempos, instrumentos e procedementos de avaliación, tamén de materiais didácticos, por exemplo, probas escritas e libros de lectura. Ademais, será importante a organización da aula segundo as características e as necesidades do alumnado descrito. No comezo de curso, o Departamento de Orientación, en coordinación co profesorado de cada curso e coa titoría da aula correspondente, decidiu reservar os postos máis visibles e próximos á mesa do profesorado para aquel alumnado que citamos neste apartado.

Alén diso, para o alumnado con reforzo educativo hanse procurar acurtar as actividades longas e empregar estratexias para captar a atención inicial. Estas mozas e mozos requirirán supervisar frecuentemente a realización das tarefas que han ser variadas e dinámicas, así como realizar reforzos e apoios visuais. Por suposto, deberase empregar o reforzo positivo e acadar a complicidade e o apoio dalgún alumno ou alumna para que os axude na realización das tarefas ou na explicación de conceptos

Do mesmo xeito, o alumnado con reforzo vai recibir atención nos instrumentos de avaliación. Estes han mudar, empregando distintas formas de avaliación e diversas presentacións: emprego de tipoloxía de letra clara, cambio nos espazos das preguntas, etc Tamén poderemos dar diferente duración nas probas e realizaremos preguntas breves, claras e con vocabulario simple... Alén diso, de igual xeito, hase posibilitar que o alumnado poida recuperar, na seguinte avaliación, os exames suspensos.

3 Medidas extraordinarias de atención a diversidade

Como xa comentamos, este curso probablemente contaremos con medidas concretas como ACS para un alumno de 2º da ESO. De tela, requiriría a autorización previa da inspección educativa e as cualificacións expresaríanse nos mesmos termos que os establecidos na normativa xeral que regula a avaliación na ESO. Os referentes da avaliación do alumnado con adaptación curricular serían os incluídos na devandita adaptación, sen que isto puidese impedirles a promoción ou titulación.

A información sobre as avaliacións que se lles facilite ás familias reflectiría as cualificacións obtidas, segundo os criterios de avaliación que consten nas correspondentes adaptacións curriculares.

Na ACS do alumnado adaptaríanse non só os contidos, senón os criterios de avaliación. Os contidos serían os establecidos nos mínimos de consecución e os criterios de avaliación serían avaliados tendo en conta a redución das porcentaxes indicadas da ACS.

Por suposto, e como xa expresamos antes, alén de todo o indicado anteriormente, o profesorado debe detectar calquera tipo de necesidade educativa especial. Habemos prestarlle atención ao alumnado que a requira pola súa diversidade en distintos campos, englobando neles tamén a identidade, a diversidade afectivo sexual ou as orixes, para impedir discriminacións transfóbicas, xenófobas ou homófobas. Para iso terase en conta a colaboración dos titores e titoras e do equipo de Orientación. Entre os metodos que se empregarán de cotío estarán:

- Avaliacións
- Informes dos titores anteriores.
- Cuestionario previo para os alumnos e alumnas.
- Entrevista individual.
- Entrevista cos pais e nais.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - A competencia dixital								
ET.2 - A comunicación audiovisual	X						X	
ET.3 - O fomento do espírito crítico e científico			X					X
ET.4 - A educación emocional e en valores			X	X		X		
ET.5 - A igualdade de xénero							X	
ET.6 - A creatividade	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable							X	X
ET.8 - Defensa da privacidade								
ET.9 - A expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.10 - O emprendemento social						X		
ET.11 - Educación para a paz							X	
ET.12 - Defensa das diversidades raciais, de orixe, identitarias e etarias				X		X		X

	UD 9
ET.1 - A competencia dixital	X
ET.2 - A comunicación audiovisual	X
ET.3 - O fomento do espírito crítico e científico	
ET.4 - A educación emocional e en valores	
ET.5 - A igualdade de xénero	
ET.6 - A creatividade	X
ET.7 - Educación para a sustentabilidade e o consumo responsable	

	UD 9
ET.8 - Defensa da privacidade	X
ET.9 - A expresión oral e escrita	X
ET.10 - O emprendemento social	
ET.11 - Educación para a paz	
ET.12 - Defensa das diversidades raciais, de orixe, identitarias e etarias	

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
O escritor e a súa obra	Trátase dunha visita dun escritor ou escritora ao noso CPI. A rapazada participará nun obradoiro/charla dunha escritora ou escritor que teña un do libro que leramos, ben nos club de lectura, ben na listaxe de libros da materia.	X	X	X
Os xenerais da Ulla	Participación e asistencia ás regueifas dos xenerais do Ulla se o concello as organiza nas xornadas previas ás vacacións de Entroido.		X	
Visita literaria a Compostela	O alumnado participará nunha visita guiada pola cidade de Santiago, onde descubriremos, non só aspectos históricos, senón que faremos un percorrido literario.		X	X
Visita cultural a Compostela	O alumnado participará nunha visita a unha exposición ou asistirá a unha obra de teatro na cidade de Santiago.		X	X
As nosas letras	Participación nas actividades que o noso EDL Movealingua faga en relación á figura de Luísa Villalta, a quen se dedican as Letras Galegas de 2023.			X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Despois da avaliación inicial e das distintas avaliacións, fíxose o seguimento do alumnado ao longo do curso.
Fíxose un seguimento continuo da programación didáctica ao longo do curso e realizáronse as adaptacións necesarias.
Conseguíronse adecuar as unidades didácticas á temporalización indicada na programación.

Mantívose a coherencia entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación e niveis de desempeño mínimos.
As probas de avaliación foron corrixidas no prazo establecido e entregadas ao alumnado.
Fixéronse as recuperacións tal e como estaban planificadas.
Metodoloxía empregada
As explicacións foron claras, amenas e comprensibles.
Os procedementos, criterios e instrumentos de avaliación utilizados foron os adecuados.
Participouse nas actividades do EDL Movealingua e do Equipo de Biblioteca.
Empregouse unha metodoloxía precisa e variada, con uso de materiais diversos.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Atendeuse a diversidade do alumnado, empregando os protocolos correspondentes.
Medidas de atención á diversidade
Demostrouse sensibilidade ante os problemas e inxedanzas do alumnado.
Estableceuse unha comunicación continuada co alumnado que non podía asistir temporalmente ao centro.
Clima de traballo na aula
Estableceuse unha comunicación constante con outros departamentos, equipos e grupos de traballo específicos.
Informouse aos titores, departamento de orientación e mesmo equipo directivo daquelas cuestións nas que debían ser oídos.
O alumnado avaliou a práctica docente.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
O alumnado foi informado detalladamente dos criterios, instrumentos de avaliación, cualificación e puntuación establecidos.
O profesorado mantívose actualizado tanto no que se refire a aspectos didácticos xerais e específicos da súa materia como no ámbito das novas tecnoloxías.
Colaborouse cos distintos Clubs de lectura do centro.
Informouse con regularidade ás familias.

Descrición:

Estes indicadores de logro valoráranse nunha escala de 1 a 4.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Como indicamos outros cursos, é o noso deber conseguirmos o proposto na programación. Para iso elaboramos uns medidores de logro que deberán ir acompañados das correspondentes puntuacións nunha táboa de 1 a 4.

1. Conseguiuse acadar o grao de cumprimento dos obxectivos didácticos propostos e das competencias clave.

2. A secuenciación das UD propostas foi a axeitada

3. Os materiais, recursos didácticos e metodoloxía utilizados foron axeitados.

4. Os criterios de avaliación foron ben aplicados.

5. Os instrumentos de avaliación foron os axeitados.

6. Atendeuse debidamente a diversidade do alumnado.

7. Traballáronse os contidos transversais e realizáronse as actividades complementarias.

9. Realizouse un seguimento regular da PD por parte do departamento e. avalioue o seu cumprimento.

10. Realizáronse propostas para mellorar e emendar as deficiencias observadas na aplicación da PD.

Os membros do departamento didáctico realizarán a necesaria actualización para poderen elaborar e facer o correspondente seguimento da PD a través da aplicación PROENS.

9. Outros apartados